

Plantera bivänliga blommor

Ett av de största hoten mot bina är att det finns för lite mat. Genom att plantera deras favoritblommor i rabatter, krukor och balkonglådor ger vi bina både nektar och pollen under hela säsongen.

Vilda bin lever av pollen och nektar och är helt beroende av växter som blommor. Både hanar och honor samlar nektar när de besöker en blomma och honorna samlar dessutom pollen åt sina larver.

Sveriges 270 vilda biarter behöver mat över hela säsongen. Bin har grunda munnar och pollinerar därför helst grunda blommor, medan humlor med sina långa tungor föredrar djupare. Därför är det bra om du har möjlighet att odla växter med olika former på blommorna och som tillsammans blommar från tidig vår till sensommar. Bivänliga blommor i trädgården brukar dessutom medföra att dagfjärilar dyker upp.

Mat på vårkanten

Hushumla och mörk jordhumla brukar vakna redan i april. De uppskattar vilda vårväxter, till exempel svalört, violer, vårlök, hålnunneört och smånunneört. En del arter av solitärbin är också vårpigga, särskilt hanarna. Ängssandbina slår sig gärna ned på svalört och vårlök. Plantera gärna de här vårblommorna under buskar, i gräsmattan eller längs kanten på rabatten.

Träd och buskar som blommar på våren är extra värdefulla för vilda bin, här finns massor av mat. Låt gärna vilda sälgar, jol-

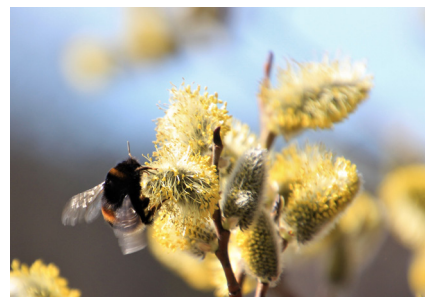
ster och andra träd ur vided familjen växa sig stora – vissa bin som videsandbi och sälgsandbi samlar endast pollen från just träd av släktet vide. Samma gäller för mer trädgårdskompatibla videarter såsom daggvide, bindvide, ullvide och krypvide.

På innergårdar och andra mindre utrymmen kan du, för att få en tidig blomning, plantera krypvide tillsammans med perenner. Senare i maj börjar fruktträd och bärbuskar att blomma. Blåbärstry, krusbär samt röda, vita och svarta vinbär lockar till sig både humlor och bin. Blåbärstryets djupa blommor lockar främst till sig humlor, medan röda vinbär har öppna blommor, fulla av nektar dit alla insekter vill komma, även nyckelpigor och guldögonsländor. På körsbärs-, plommon- och äppelträd finns mycket och bra mat både för bin och människor. Hagtorn och rönn uppskattas även av fåglar.

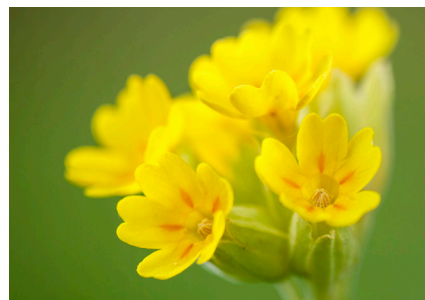
Blommor hela sommaren

Fleråriga blommande växter, perenner, ger en mångfald av färger, blomformer och blomningstider. I perennsortimentet kan de flesta hitta sina favoriter. Om du hittar, välj ekologiska blommor och fröer. Gräv bort ogräs och rötter innan du planterar och för-

bättra jorden med stallgödsel eller kompost. Då får du en rabatt som håller och är lättskött i längden. Kantnepeta, kattmynta och myskmalva är lättodlade perenner som uppskattas av humlor och bin. Kantnepeta lockar dessutom

Humla på sälg

Gullviva

Stor blåcklocka

Plantera bivänliga blommor

till sig de lite ovanligare vall- och backhumlan med sina långa tungor. Om du klipper ner kantnepeta kring midsommar så blommar den igen under sensommaren.

Lungört, kantnepeta, stjärnflocka, blodnäva, grekvädd, röd solhatt, veronika, anisisop, strålrudbeckia och kärleksört är alla bra exempel på lättodlade perenner (ordnade efter tidpunkt för blomning) som fungerar därför utmärkt även i större planteringar såsom parker och i bostadsområden. Tillsammans ger de bina mat från maj till september.

Kryddor för både människor och bin

I den lilla trädgården, på terrassen och balkongen är de kransblommiga kryddväxterna ett trevligt alternativ. De är torktåliga och passar särskilt bra i upphöjda planteringar – i krukor och lådor. En plantering av timjan,

kungsmymta, mejram, isop och stenkyndel blommar från juni till september och skänker både väldoft och smak. Komplettera med gräslök och låt den gå i blom så får du garanterat humlebesök.

Där det är riktigt torrt, som på berghällar eller tak, passar vit och gul fetknopp, kärleksört och rölleka. De uppskattas av både humlor och bin.

Ettåriga växter odlas från frö och sås i bar mark. De brukar vanligen börja blomma i juni och passar utmärkt mellan raderna i grönsakslandet eller som en låg häck runt om. Däremot har de svårt att konkurrera bland perenner och i gräsmattor. Det finns exempel på ettåriga växter som humlorna inte kan motstå. Dessa är till exempel blåklint, honungsfacelia, gurkört och luddvicker. Kompletterar du dessutom med mer öppna blommor såsom ringblomma, bovete och koriander

kommer även bina till festen.

Blanda gärna ettåriga växter med perserklöver och blodklöver. Så dem i rutor i grönsakslandet och gräv ned sent på hösten. Då får bina nektar och pollen. Daggmaskar och andra småkryp tar gladeligen hand om resterna.

Undvik de här blommorna

Vackra blommor är ingen garanti för att bina kommer flygande. Blommor som förädlats för sin blomsterprakt, saknar ofta både pollen och nektar och är därmed helt odugliga för våra pollinatörer. Det gäller fyllda rosor, dahlior och hortensior. Det är också viktigt att undvika invasiva arter, såsom blomsterlupin och andra växter som riskerar att konkurrera ut våra inhemska arter.

Operation: Rädda bina är en satsning av Naturskyddsföreningen för vilda bin och andra pollinatörer.

Läs mer på raddabina.nu

Tips på bra växter för pollinatörer.

1- och 2-åriga växter

Blåklint
Blå snokört
Bondböna
Bovete
Dill
Doftklöver
Dån
Gurkört
Humlelusern
Honungsfacelia
Jungfrun i det gröna
Klätt
Koriander
Kornvallmo
Kummin
Kungsljus
Malvor
Martorn
Morot
Raps, rybs
Ringblomma

Rosenböna
Rosenskära
Rudbeckia
Rödplister
Solros
Sömntuta
Sötväppling
Vitlupin
Vitsenap

Fleråriga växter

Akleja
Alsikeklöver
Anisisop
Backsippa
Backtimjan
Blodnäva
Blå bolltistel
Blåeld
Blågull
Blåmunkar
Blåsippa
Brudborste
Brunört

Brunnäva
Cikoria
Citronmeliss
Esparsett
Fackelblomster
Fingerborgsblomma
Färgkulla
Getruta
Gråfibbla
Gullviva
Gulsporre
Gökärt
Hampflockel
Hästhov
Isop
Kabbeleka
Kantnepeta
Kardvädd
Kungsmymta
Kärleksört
Käringtand
Libbsticka
Luktreseda

Lungört
Lusern
Maskros
Mjölke
Myntor
Myskmalva
Prästkrage
Renfana
Rotfibbla
Rödblåra
Rödskint
Rödsklöver
Sparris
Stjärnflocka
Stockros
Stor blålocka
Strandlysing
Såpnejlika
Tjårbloster
Vallmo
Vicker
Vitklöver
Vitplister

Vitsippa
Väddar
Väddklint
Åkertistel
Ålandsrot
Äkta vallört
Älggräs

Lök- och knölväxter

Backlök
Måbär
Ramslök
Skogslök
Vårlök

Buskar och ris

Björnbär
Blåbär
Brakved

Buxbom
Getapel
Hallon
Kaprifol
Krusbär
Kvitten
Lavendel
Lingon
Ljung
Mjölon
Murgröna
Måbär
Odon
Schersmin
Slån
Timjan
Vildrosor
Vånbär
Äkta fläder

Träd
Al
Hagtorn
Hägg
Jolster
Järnek
Krikon
Körsbär
Lind
Lönn
Oxel
Paradisäpple
Plommon
Päron
Rönn
Sälg och vide
Äpple

